

Fundur Almannaþingarnefndar Austurlands

Dags og tími, 20.02.2023, fundur 2/2023, haldinn á Teams.

Fundur hófst kl. 14:00 og stóð til kl. 15:10.

Fundarstjórn og ritun fundargerðar- KÓG.

Fulltrúar í almannavarnarnefnd eru:

Margrét María Sigurðardóttir, lögreglustjóri - formaður
Kristján Ólafur Guðnason, yfirlögregluþjónn - varaformaður
Jón Björn Hákonarson, bæjarstjóri Fjarðarbyggð
Björn Ingimarsson, sveitastjóri Múlaþings
Sara Elísabet Svansdóttir, sveitarstjóri Vopnafjarðarhrepps,
Sigurjón Valmundsson, slökkviliðsstjóri slökkviliðs Fjarðabyggðar
Haraldur Geir Eðvaldsson, slökkviliðsstjóri Brunavarna Austurlands,
Helgi Gíslason, Fljótsdalshrepp
Sveinn Halldór Oddsson Zoëga, Landsbjörg á Austurlandi.

Mættir:

Margrét María Sigurðardóttir, lögreglustjóri - formaður
Kristján Ólafur Guðnason, yfirlögregluþjónn - varaformaður
Þórður Vilberg Guðmundsson, Fjarðabyggð. (Kemur inn fyrir JBH.)
Óðinn Gunnar Óðinsson, skrifstofustjóri (Varamaður sveitarstjóra Múlaþings.)
Sigurjón Valmundsson, slökkviliðsstjóri slökkviliðs Fjarðabyggðar
Kjartan Benediktsson, Fljótsdalshreppi. (Varamaður HG.)
Sveinn Halldór Oddsson Zoëga, Landsbjörg á Austurlandi.

Gestir: Einar Bessi Gestsson og Sara Barsotti frá Veðurstofu Íslands
Magnús Hauksson frá Neyðarlínu

Dagskrá fundar

1. MMS bauð fundarmenn velkomna, en gestir voru frá Veðurstofu Íslands og frá Neyðarlínu. Bauð KÓG að taka við fundarstjórn.
2. Öskjugos – upplýsingar frá Veðurstofu Íslands. (Einar Bessi og Sara Barsotti frá Veðurstofu.)
 - a. Hvers má vænta – viðbrögð?
 - i. Farið var yfir helstu atriði er lúta að áhættu á eldgosi í Öskju, farið yfir öfluga sólarhringsvöktun sem er í gangi, þróun á skjálftavirkni síðustu ár, landrisi og ísbráðnun nýleg í Öskjuvatni.
 - ii. Ekki eru til samanburðarmælingar frá fyrri gosum. Það er hinsvegar mat Veðurstofu að fyrirbyggjandi gögn bendi ekki til þess að gjósa muni á næstunni. Bæði skjálftavirkni og landris hefur þó verið stöðug í talsverðan tíma og líklegt að til tíðinda dragi að endingu. Fyrirvari goss verði þó all nokkur engu að síður.
 - iii. Varðandi ísbráðnunina þá er óljóst af hvaða völdum nákvæmlega hún varð, kann að vera að um sé að ræða samspil vinds og hita í vatninu, hitinn hafi dreifst meira en áður og valdið því að ísinn bráðnar víðar. Vettvangskonun

nýleg bendir til að vatnið sé að leggja að nýju auk þess sem engin ný merki er að finna í nágrenni Öskju sem bendir til aukinnar virkni.

- iv. Niðurstaðan að þessu sögðu sú að vel er fylgst með þróuninni við Öskju en fátt sem bendir til að Öskjugos sé að hefjast, - fyrirvari þess muni skarpari og meiri en til þessa hefur sést eða mælst á svæðinu.
 - v. Bentu á, komi til goss, að hægt er að sjá á vefslóð Veðurstofu;
<https://dispersion.vedur.is/> hvert askan dreifist, í hversu miklu magni og á hve skömmum tíma miðað við tegund goss, vindátt og vindstyrk á þeim tíma sem gos hefst/stendur yfir.
 - vi. Fundarmenn ræddu möguleika þess að Veðurstofa sendi upplýsingar frá sér til íbúa í þeim anda sem kynntur var á fundinum og greint er frá hér að framan. Veðurstofa vísaði til tilkynningar sem send var í síðustu viku: [Engin skýr merki um aukna virkni í Öskju | Fréttir | Veðurstofa Íslands \(vedur.is\)](#).
Gáfu góðfúslegt leyfi til þess, ef almannavarnanefnd teldi ástæðu til að senda tilkynningu í eigin nafni í ljósi umræðu á Austurlandi m.a, að texti yrði áður sendur Veðurstofu til yfirlestrar og stimulunar.
 1. Ákveðið af hálfu nefndarinnar að lögregla setji saman texta til kynningar. Hafi m.a. til hliðsjónar leiðbeiningar er Fljótsdalshreppur sendi út fyrir skemmstu á fésbókarsíðu Fljótsdælinga um ráðstafanir sem íbúar geta gert, leiðbeiningar fyrir almenning vegna hættu á heilsutjóni af gosösku, [Heilsutjón Oskufall 20100420-linkar.pdf](#) og ekki síður tilkynningu frá Veðurstofu hér að ofan.
 - a. Nefndin meti í kjölfarið hvort send verði fréttatilkynning í hennar nafni.
3. Símasamband í umdæminu, m.a. á Fagradal, út Fáskrúðsfjörð, í Hvalsnesskriðum, við Stöðvarfjörð, í Fljótsdal og víðar.
- a. Almannavarnanefnd fíkrað sig áfram í nokkurn tíma til að leita svara við því hvaða stofnun sé best til þess fallinn að vísa veginn að lagfæringum á símasambandi sem víða er ábótavant í umdæminu. Magnús Hauksson frá Neyðarlínu mætti að því sögðu á fundinn, að beiðni nefndarinnar, með kynningu á helstu atriðum er lúta að betra fjarskiptasambandi auk þess að svara spurningum fundarmanna.
 - i. Á næsta ári stendur fyrir dyrum að endurnýja tíðniheimildir til símafyrirtækja. Þá verða þær kvaðir að líkindum á símafyrirtækin sett að þau setji upp senda á tilteknum svæðum sem hafa verið skilgreind mikilvæg og í brýnni þörf fyrir betra samband, við þjóðvegi landsins. Gert ráð fyrir að staðan muni þá breytast mjög til batnaðar, m.a. á Austurlandi.
 1. Búið er að skilgreina þau svæði og þá staði sem um ræðir. Þá má finna á vef Fjarskiptastofu;
<https://www.fjarskiptastofa.is/fjarskiptastofa/tolfraedi-og-gagnasafn/frettasafn/frett/Fr%C3%A9ttir/samrad-um-endurutgafu-og-ny-skilyrði-tidniheimilda-fyrir-hahrada-farnetstjjonustu-framlengdur-skilafrestur>
 2. Þetta verkefni gæti að mati MH tekið tvö til þrjá ár.
 - ii. Símafyrirtækin telja sér að öðru leyti ekki skylt að koma fyrir sendum, til að mynda á fáförnum stöðum og utan alfaraleiða.
 1. Þær kvaðir hvíla því á yfirvöldum að gera ráðstafanir á slíkum stöðum. Það í vinnslu en mun taka tíma.
 - iii. Neyðarlínan unnið að því að koma varaafli á víða um land til að tryggja nauðsynlega innviði er tengjast fjarskiptum, til að mynda á lögreglustöðvar á

Austurlandi. Hófst í kjölfar óveðurs árið 2019 og fyrr raunar. Áfram verði haldið á þeirri braut.

- iv. MH sagði almannavarnanefnd velkomið að leita til sín/Neyðarlínu með frekari fyrirspurnir vegna þessara mála, - myndu reyna að svara hratt og vel.

- 4. Ekki tókst að tæma dagskrá fundarins innan fundartíma. Ákveðið því að næsti fundur yrði boðaður að viku liðinni, 27. feb. kl. 14:00.
 - a. Þá verður m.a. farið yfir fyrirhugaðan fund með almannavarnadeild RLS þann 6. mars nk.
 - b. Frekari dagskrádrög send síðar.